

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 21.7.1-2014-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË MINISTRISË SË PUNËS DHE
MIRËQENIES SOCIALE
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2014

Prishtinë, qershor 2015

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës. Auditori i Përgjithshëm në Detyrë është kreu i Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm, i cili ka rreth 145 të punësuar. Auditori i Përgjithshëm dhe Zyra e Auditorit të Përgjithshëm janë të pavarur dhe çertifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare çdo vit, derisa ndërmarrin edhe forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit të sektorit publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve të tjera të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë për ti kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm në Detyrë ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm, Ibrahim Gjylderen, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Bujar Bajraktari, i mbështetur nga, Nora Rashiti (Udhëheqëse Ekipi), Donjetë Dreshaj dhe Ylber Sadiku.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia	7
2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	9
3 Rekomandimet e vitit paraprak	12
4 Qeverisja	13
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	34
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak	36

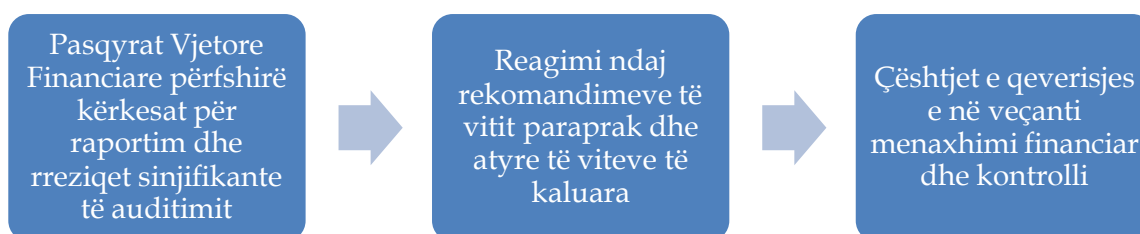
Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i pasqyrave vjetore financiare të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale për vitin 2014 – i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Unë do të doja të falënderoja Ministrin dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2014 u ndërmor në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtarisht të auditimit në Sektorit Publik të nxjerra nga INTOSAI. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e ndërmarrë është paraqitur në Memon e Planifikimit të Auditimit, e datës 29/09/2014.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm për të përfunduar auditimin për vitin 2014 pasqyron drejtpërsëdrejti cilësinë e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti.

Opinion

Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm.

Opinion i Auditorit të Përgjithshëm është:

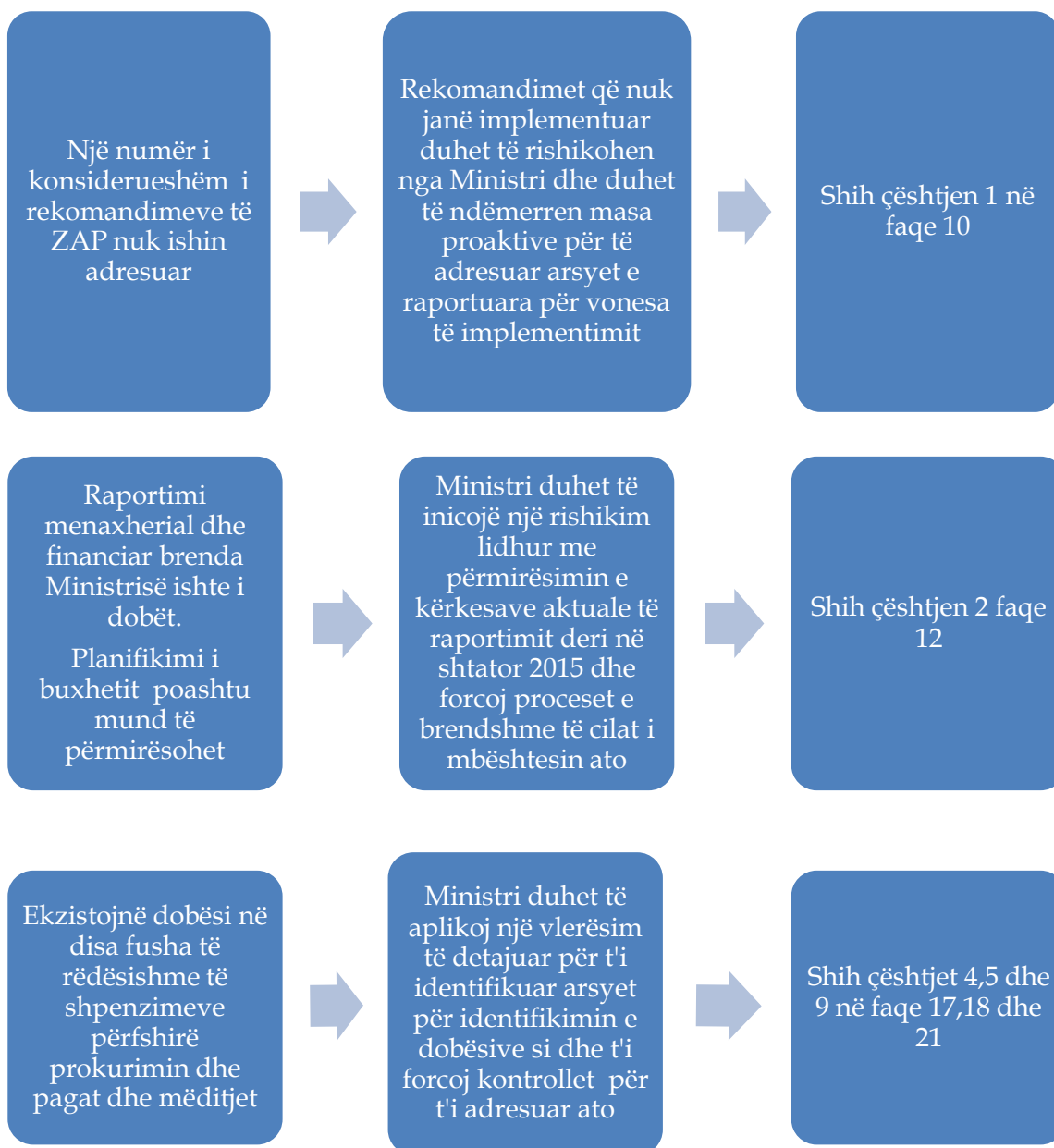
Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare paraqesin *një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

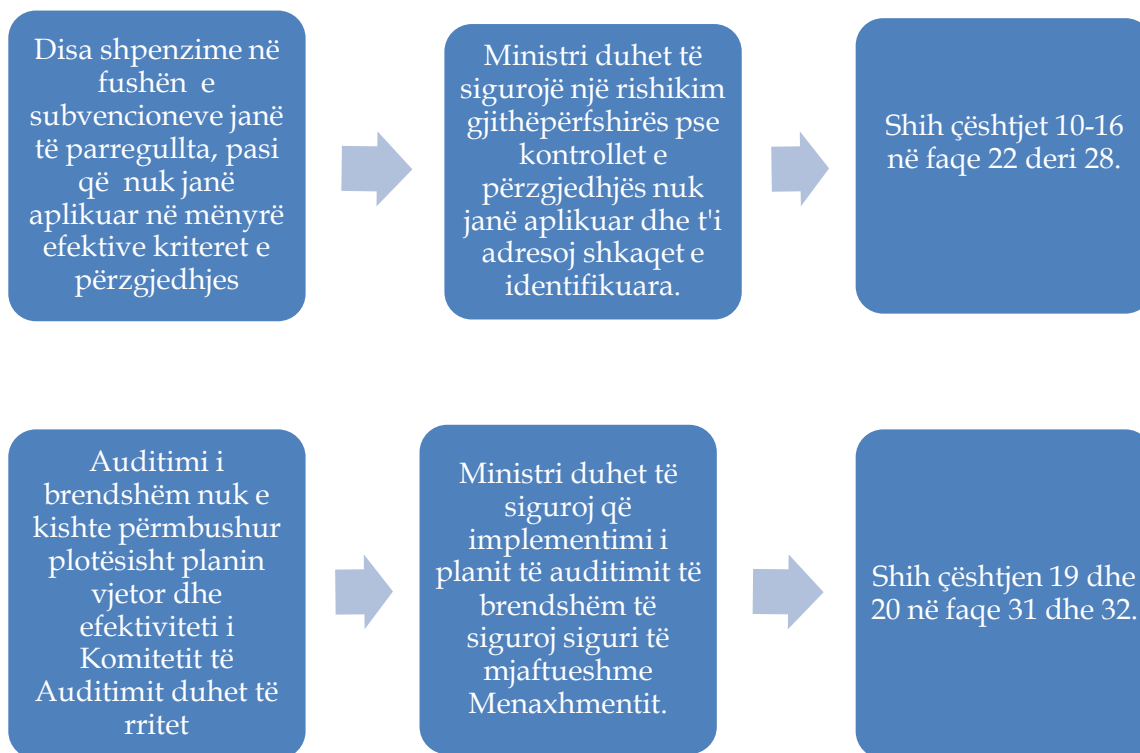
Si Theksim i Çështjes dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se subvencionet në vlerë prej 872,995€ janë dhënë nga Ministria pa bazë të qartë ligjore, projektet në vlerë prej 202,460€ janë financuar/përkrahur pa raporte përcjellëse si dhe pagesat nga subvencionet dhe transferet në vlerë prej 216,872€ ishin bërë për mallra dhe shërbime.

(SNISA 200/1706 Opinion i Pamodifikuar me Theksim të Çështjes).

Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzionet dhe rekomandimet tona kryesore drejtuar Ministrit janë:

Përgjigja e Menaxhmentit – auditimi 2014

Menaxhmenti është pajtuar me të gjitha të gjeturat tona të auditimit dhe janë zotuar se do ti adresojë rekomandimet tona.

1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia

Është përgjegjësi e Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS) të përgatisë Pasqyrat Vjetore Financiare (PVF) sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” dhe kërkesave të tjera specifike. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe të shprehemi:

- nëse PVF japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Ne kemi shqyrtuar kontrollet menaxheriale, për të përcaktuar shkallën deri ku mund të mbështetemi në to, për përcaktimin e testimit të hollësishëm, i cili është i nevojshëm për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmimeve, për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm (AP). Aktivitetet e menaxhmentit përcaktojnë edhe fokusin e auditimit tonë të pajtueshmërisë dhe auditimit të qeverisjes së mirë të cilat nuk kanë ndikim të drejtpërdrejtë në opinion.

Qasja jonë audituese ndaj qeverisjes fokusohet në vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti me qëllimin për të siguruar menaxhim efektiv financiar dhe kontroll, si dhe në vlerësimin e rezultateve të këtyre veprimeve në dhënien efikase të outputeve cilësore operacionale. Kjo, për shembull, mund të jetë një aktivitet monitorimi i ndërmarrë nga menaxhmenti ose nga nivele më të ulëta të kontrolleve operacionale. Ne konsiderojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, nëse janë implementuar sipas planit dhe nëse operojnë në mënyrë efektive. Kjo kërkon një vlerësim të strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti, përfshirë këtu edhe rolin e Auditimit të Brendshëm dhe të Komitetit të Auditimit si dhe kontrollet e brendshme të sistemit.

Pjesët e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i mënyrës se si Menaxhmenti i ka adresuar rekomandimet e bëra në vitin 2013 mund të gjendet në Shtojcën II.

Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Në fazën e auditimit të ndërmjetme ne ofrojmë këshilla me qëllim që të mundësojmë ndërmarrjen e veprimeve përkatëse para prodhimit të PVF-ve dhe para auditimit final.

Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë – Çështje të cilat mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen si me prioritet të ulët do ti raportohen veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe teste substanciale të shoqëruara me to vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Përshkrimi

Rishikimi ynë i PVF-ve merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të regjistruar në pasqyrat financiare. Ne gjithashtu e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur draft PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF përfshin një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave financiare. Disa pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

Konkluzioni i përgjithshëm

Cilësia e PVF në përgjithësi ishte e mirë, ku u identifikuan vetëm një numër i vogël gabimesh jo materiale dhe të gjitha kërkesat e raportimit ishin plotësuar. Të gjitha obligimet e tjera të raportimit të jashtëm që nuk kanë lidhje me PVF ishin përmbushur plotësisht.

2.1 Opinioni i Auditimit

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare prezantojnë *një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

Si Theksim i Çështjes dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se subvencionet në vlerë prej 872,995€ janë dhënë nga Ministria pa bazë të qartë ligjore, projektet në vlerë prej 202,460€ janë financuar/përkrahur pa raporte përcjellëse si dhe pagesat nga subvencionet në vlerë prej 216,872€ ishin bërë për mallra dhe shërbime.

(SNISA 200/1706 Opinion i pamodifikuar me Theksim të Çështjes).

2.2 Rreziqet domethënëse në Pasqyrat Vjetore Financiare

Përshkrimi

Në Memon tonë të planifikimit të auditimit, e datës 29/09/2014, janë identifikuar dy rreziqe domethënëse në PVF lidhur me mosregjistrimin e të gjitha stoqeve dhe pasurive në pronësi të Ministrisë dhe përkrahjën financiare ndaj entiteteve publike dhe Organizatave joqeveritare duke mos pasur bazë ligjore. Këto janë rreziqe të anomalive materiale, të cilat mund të rezultojnë në modifikim të opinionit.

Rreziku i anomalive materiale që ne kemi identifikuar në lidhje me plotësinë e pasurive nuk ka ndodhur. Kjo në sajë të veprimit specifik që ka ndërmarrë Sekretari i Përgjithshëm për të adresuar rrezikun duke emëruar komisionet e inventarizimit. Ministria së bashku me Qendrat Regjionale kishin implementuar udhëzimet dhe procedurat e duhura lidhur me regjistrimin e pasurisë dhe kanë inkorporuar pasuritë të Qendrave Rajonale në regjistrat e pasurisë.

Rreziku i anomalive materiale në lidhje me përkrahjën financiare të disa projekteve të ndryshme të entiteteve publike dhe Organizatave joqeveritare në mungesë të bazës së mirëfilltë ligjore ka ndodhur, mirëpo shuma nuk është materializuar. Në memon e auditimit ne kemi dhënë dhënë këshilla menaxhmentit të MPMS-së për veprimet që nevojiten për rikonsiderimin e bazës ligjore për ekzekutimin e këtyre pagesave. Kjo është shtjelluar më tutje në pjesën 4.4.4 Subvencionet dhe Transferet.

2.3 Pajtueshmëria me PVF dhe kërkesat tjera për raportim

Përshkrimi

MPMS duhet të jetë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare nr. 03/2013;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048;
- Kërkesat e buxhetit;
- Raportet tremujore, përfshirë këtu edhe pasqyrat nëntëmujore me kohë; dhe
- Kërkesat në lidhje me planifikimin e prokurimit.

Në kontekst të PVF-ve, ne nuk kemi asnjë çështje për të ngritur. Çështjet e ngritura në memon tonë të auditimit të ndërmjetëm, e datës 17/12/2014 në lidhje me kornizën raportuese janë adresuar nga Menaxhmenti me përjashtim faktit që PVF nuk ishin përgatitur edhe në gjuhën serbe dhe angleze.

Rekomandimet

Edhe pse kërkesat e PVF janë adresuar, në draft PVF ishte e nevojshme që të bëhet korrigjimi financiar lidhur me prezantimin e buxhetit final të mallrave dhe shërbimeve si më poshtë:

Fillimisht kishte një prezantim të gabuar të buxhetit final të kategorisë së mallrave dhe shërbimeve-neni 13 – shënimi 22. Vlera e prezantuar ishte 2,453,892€, ndërkaq shuma e saktë që do të duhej të paraqitej ishte 2,612,045€. Kjo ishte korrigjuar në PVF finale.

Në kontekst të PVF-ve dhe kërkesave tjera të raportimit të jashtëm, ne nuk kemi çështje për të ngritur.

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

MPMS kishte marrë parasysh rekomandimet e AP-së duke përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitet edhe mënyra se si do të adresohen të gjitha rekomandimet brenda afatit të specifikuar, shumica e rekomandimeve nuk janë adresuar ende.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF-të të vitit 2014 të MPMS ka rezultuar në 23 rekomandime kryesore. Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2014, nëntë rekomandime janë adresuar plotësisht; tri janë adresuar pjesërisht, dhe 11 (njëmbëdhjetë) nuk janë adresuar ende. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shihni Shtojcën II.

Rekomandimet

Çështja 1 - Adresimi i rekomandimeve nga viti paraprak - Prioritet i lartë

E gjetura Vetëm një pjesë e rekomandimeve të vitit të kaluar janë zbatuar sepse Ministria nuk ka zbatuar ndonjë proces formal për të menaxhuar dhe monitoruar planin e veprimit për implementimin e rekomandimeve të AP.

Rreziku Dobësitë e vazhdueshme të kontrolleve të menaxhmentit dhe kontrolleve tjera në sistemet financiare kyçe, kanë rezultuar në:

- Planifikim jo të mirë të buxhetit në fushën e investimeve kapitale;
- Menaxhim të dobët dhe joefikas me skemat e pensioneve dhe skemat sociale; dhe
- Pagesa që nuk lidhen me qëllimet dhe objektivat e organizatës, etj.

Rekomandimi 1 Ministri duhet të sigurojë që një plan i veprimit, i rishikuar, të përcaktojë saktë afatet kohore për adresimin e rekomandimeve të bëra nga AP, me stafin përgjegjës të identifikuar, duke u fokusuar fillimisht në fushat më të rëndësishme. Rekomandimet që nuk implementohen brenda afateve të pritshme kohore duhet të shqyrtohen formalisht nga Ministri dhe të merren veprime proaktive për ti adresuar arsyet e raportuara për vonesat e implementimit.

4 Qeverisja

Konkluzioni i përgjithshëm

Aspektet kyçe të kornizës së qeverisjes që duhet të adresohen nga Ministria janë si në vazhdim:

- **Vetëvlerësimi** – i cili shpalos efektivitetin e sistemeve të MFK-së në përkrahje të objektivave të biznesit dhe duke vlerësuar veprimet e ndërmarra përgjatë vitit për arritjen e vlerës për parane dhe, mirëpo mund të ishte më kritik, si pikënisje për të përmirësuar performancën ku është e nevojshme;
- **Menaxhimi i rrezikut** – Ministria nuk ka aprovuar/aplikuar ndonjë procedurë formale për identifikimin, vlerësimin dhe menaxhimin e rreziqeve operationale në nivel të organizatës.
- **Raportimi menaxherial efektiv** – ku është i nevojshëm një rishikim i plotë dhe i formalizuar; dhe
- **Auditimi i Brendshëm** – ku kërkohet zbatimi i plotë i një plani të auditimit në bazë të rrezikut të vlerësuar, duke u mbështetur në mënyrë efektive nga Komiteti i Auditimit.

Si të tilla, aranzhimet e përgjithshme të qeverisjes kërkojnë përmirësim.

Kontrollet mbi një sërë fushash të shpenzimeve kërkojnë përmirësim të mëtejshëm në mënyrë që të parandalohet që Ministria të ketë humbje financiare, vlerë të dobët për parane dhe menaxhim jo efektiv. Fushat kryesore ku nevojiten më shumë përmirësime janë prokurimi dhe realizimi i buxhetit tek investimet kapitale, menaxhimi i subvencioneve tek përfituesit publik dhe individual, administrim më efikas i skemave pensionale dhe sociale, mirëmbajtja e veturave, dhe furnizimi me derivate. Megjithatë, Ministria në mënyrë efektive kishte adresuar shkurtimin buxhetor prej 15% në lidhje me mallrat dhe shërbimet.

4.1 Qeverisja e mirë

Përshkrim

Qeverisja ka të bëjë me sistemin me anë të cilit Organizatat janë menaxhuar dhe kontrolluar. Qeverisja efektive kërkon planifikim të fortë, monitorim dhe marrëveshje raportuese të cilat qartë adresojnë rreziqet operationale dhe strategjike me të cilat përballen Organizatat.

MPMS ka nën menaxhimin e saj 7 qendra rajonale të Departmentit të Administratës Pensionale, 7 Qendra rajonale të punësimit dhe 8 Qendra për aftësim profesional. Raportimi financiar dhe operativ bëhet përmes Departamenteve përkatëse. Për skemën e ndihmës sociale, Ministria ka deleguar menaxhimin dhe aprovimin e kërkesave të përfituesve tek Komunitat, ndërsa Ministria bën ekzekutimin e pagesave. Ministria poashtu financon edhe skema të pensionimit të

parakohshëm si ajo e Trepqës, Trupave Mbrojtëse të Kosovës (TMK) dhe Forcave të Sigurisë së Kosovës (FSK).

Rekomandimet

Çështja 2 - Aranzhimet e përgjithshme të qeverisjes – Prioriteti i lartë

E gjetura Raportimi menaxherial në Ministri nuk është adekuat, meqënëse raportet javore të Drejtorëve drejtuar Zyrës së Komunikimit publik nuk kanë qenë formalisht të rishikuara dhe të shyrtuara nga Sekretari i Përgjithshëm dhe menaxhmenti i lartë. (Kjo është arsyeja pse ne nuk jemi mbështetur në kontrollet e niveleve të larta të Menaxhmentit gjatë auditimit tonë).

Për më tepër, raportimi i Qendrave rajonale në lidhje me skemat pensionale dhe sociale ka qenë poashtu i dobët në mungesë të informatave të mjaftueshme dhe të duhura.

Sipas dispozitave ligjore për delegimin e përgjegjësisë për skemën sociale Komunitat duhet të paraqesin raport vjetor me shkrim për shërbimet e ndihmave sociale të çdo viti. Kjo nuk ishte bërë, duke shkaktuar kështu edhe mos harmonizimin e planeve vjetore lidhur shërbimet e ndihmës sociale.

Çështjet e trajtuara më lartë reflektojnë mungesë të njohjës së rëndësisë së mekanizmave të raportimit efektiv.

Rreziku Raportimi financiar/operativ i cilësisë së dobët e redukton efektivitetin e menaxhimit brenda Ministrisë dhe ka ndikim negativ në kontrollin buxhetor. Kjo ka rezultuar me dobësi në disa fusha kyqe të shpenzimeve duke shkaktuar pagesa të parregullta dhe të paarsyeshme. Kjo poashtu ndikon në procesin e buxhetit dhe e zvogëlon aftësinë e menaxhmentit për të reaguar ndaj sfidave financiare me kohë. Po ashtu, kjo mund të dërgoj deri tek gabimet në PVF.

Rekomandimi 2 Ministri duhet të inicioj një rishikim të kërkesave ekzistuese të raportimit dhe të implementoj aranzhime të përmirësuara për t'i përmbushur nevojat e MPMS-së. Kërkesat të cilat nuk janë zbatuar duhet të implementohen deri në fund të vitit 2015. Cilësia e çështjeve të ndërlidhura, siç është raportimi i brendshëm duhet të rishikohet në mënyrë kritike për të demonstruar një menaxhim efektiv operacional të Ministrisë dhe arritjen e objektivave strategjike.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i Buxhetit

Përshkrimi

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore për MPMS, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrat e inkasuara. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Burimet e Fondeve:	230,262,930	285,730,407	283,792,987	228,729,335	204,613,183
Granti i Qeverisë -Buxheti	230,262,930	285,572,254	283,697,987	228,729,335	204,478,064
Donacionet e jashtme	-	158,153	95,000	-	135,119

Buxheti final është më i lartë se buxheti fillestar për 55,467,477€. Kjo rritje është rezultat i vendimeve të Qeverisë për të rritur buxhetin për skemat pensionale dhe sociale në një numër të fushave përfshirë: 50,076,733€ për skemat pensionale, 5,000,000€ për të burgosurit dhe të përndjekurit politik, 594,728€ për rritjen e pagave etj. Poashtu në buxhetin final është reflektuar edhe vendimi i Qeverisë për shkurtimin buxhetor (15%) tek mallrat dhe shërbimet, dhe shpenzimet komunale. Granti nga donatorët ndërkombëtar “Trajnim në Sektorin Privat” prej 158,152€ ishte shpenzuar vetëm 60%. Shuma e pashpenzuar prej 63,152€ është si rezultat që Ministria nuk ju kishte përmbajtur afatit kohor të dakorduar.

Në vitin 2014, MPMS ka përdorur mbi 99% të buxhet final ose 283,792,987€, ngjajshëm krahasuar me vitin 2013. Më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale.

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur vazhdimisht nga Ministria e Financave.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	230,262,930	285,730,407	283,792,987	228,729,619	204,613,231
Pagat dhe Mëditjet	4,134,643	4,752,111	4,748,298	4,096,241	4,076,301
Mallrat dhe Shërbimet	2,886,932	2,612,044	2,460,819	2,633,961	3,057,985
Shërbimet komunale	478,924	407,086	381,976	399,629	389,637
Subvencionet dhe Transferet	220,262,431	275,459,165	274,727,733	219,427,510	194,828,592
Investimet Kapitale	2,500,000	2,500,000	1,474,160	2,172,079	2,260,716

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë në dhënë si në vijim:

- Buxheti për investime kapitale ishte shpenzuar vetëm 59%. Në këtë kishte ndikuar një numër i projekteve që nuk janë realizuar si pasojë e vonesave në procedurat e prokurimit;
- Ekzekutimi i buxhetit për mallra dhe shërbime ishte 94%. Si pasojë e vendimeve të Qeverisë për shkurtimin e mjeteve nga kjo kategori prej 15% janë ndërmarrë veprime proaktive në menaxhimin e reduktimit të buxhetit. Megjithatë, obligimet në vlerë prej 182,104€ mbeten për pagesë për vitin 2015;
- Rritja e buxhetit për Paga dhe Mëditje me 617,468€ ishte rezultat i rritjes së pagave me vendim të Qeverisë për 25% nga muaji prill 2014 dhe alokimit të Fondit për Kuadro prej (22,740€). Realizimi i buxhetit ishte mbi 99%, ngjajshëm me vitin 2013 (98%);
- Rritja më e madhe ishte tek buxheti i subvencioneve dhe transfereve, ku për veq rritjes së pensione në bazë të vendimit të Qeverisë, kishte ndikim edhe planifikimi jo i mirë i buxhetit i shkaktuar nga bashkëpunimi jo efektiv ndërmjet MPMS-së dhe Ministrisë së Financave, (lidhur me procesin buxhetor të skemave pensionale dhe sociale ZAP ka bërë një studim të veçantë lidhur në 2014). Ndryshimi i buxhetit final me atë fillestar ishte 55,196,734€.

Tabela 3. Të hyrat e inkasuara për buxhetin e Kosovës (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2014 Pranimet	2013 Pranimet	2012 Pranimet
Të hyrat	-	-	324,526	257,919	302,706
Totali	-	-	324,526	257,919	302,706

Në tabelën e mësipërme janë paraqitur të hyrat e mbledhura nga MPMS për buxhetin e Kosovës. Të hyrat e grumbulluara derdhen në Buxhetin e Kosovës dhe nuk shfrytëzohen nga MPMS.

Çështja 3 – Realizimi i buxhetit – Prioriteti i mesëm

- E gjetura** Realizimi buxhetit tek investimet kapitale ishte i ulët dhe do të kishte qenë edhe më i ulët po të mos ishin bërë shpenzime domethënëse në dy mujorin e fundit. Nënshpenzimi në fondet e donatorëve përfaqëson një humbje të drejtëpërdrejtë për Ministrinë.
- Rreziku** Realizimit i ulët i buxhetit do të rezultojë në mos arritjen e objektivave të organizatës dhe financimin e detyrimeve të vitit aktual nga buxhetet e vitit të ardhshëm. Mos përdorimi i donacioneve redukton potencialisht donacionet e tjera në ato fusha ku donatorët shohin përdorimin e dobët të fondeve të tyre.
- Rekomandimi 3** Ministri duhet të sigurojë që performanca buxhetore monitorohet në mënyrë sistematike në baza mujore dhe të identifikohen dhe adresohen barrierat për të planifikuar nivelet e duhura të realizimit të buxhetit. Nëse supozimet e buxhetit fillestar janë të pasakta, kjo duhet të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit final. Donacionet e jashtme duhet të menaxhohen konform kushteve të dakorduara me donatorët për të maksimizuar arkëtimet.

4.3 Të hyrat

Përshkrimi

Ministria realizon të hyra nga Autoriteti i Inspektoratit të Punës (AIP) dhe Departmenti për Punë dhe Punësim (DPP). Në vitin 2014 të hyrat totale ishin 422,285€, ku nga këto 97,758€ ishin grante nga donatorët ndërkombëtar. Të hyrat e inkasuara derdhen në Buxhetin e Kosovës dhe nuk shfrytëzohen nga Ministria. Ne kemi adresuar disa të gjetura të auditimit me prioritet të ulët drejtëpërdrejt me zyrtarët përgjegjës.

Rekomandimet

Ne nuk kemi asnjë rekomandim në këtë fushë.

4.4 Shpenzimet

4.4.1 Prokurimi

Përshkrimi

Rregullat e prokurimit kanë për qëllim të sigurojnë se fondet publike të arrijnë vlerën për para përmes aplikimit të një sistemi transparent dhe efikas. Korniza ligjore përcakton qartë të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e të gjitha palëve të përfshira në prokurim publik. Kjo përfshin kërkesat për të zvogëluar rreziqet në respektimin e vonesave në përfundimin e punimeve, shmangies së konfliktit të interesit dhe ofertave jo të plota dhe arrijtjen e vlerës për para.

MPMS bazuar në planin vjetor të prokurimit kishte zhvilluar procedura të prokurimit dhe kishte nënshkruar kontrata me vlerë të përgjithshme rreth 2,440,314€.

Rekomandimet

Çështja 4 – Dobësi sistematike në prokurim – Prioritet i lartë

E gjetura Nga shqyrtimi i 7 kontratave ne kemi identifikuar një sërë dobësish të përbashkëta, të cilat kanë pasur ndikim mbi secilën kontratë të rishikuar. Në veçanti, kontrollet menaxheriale nuk kanë funksionuar në mënyrë efektive për të parandaluar çështjet e mëposhtme:

Planifikimi i prokurimit- Për fillimin e procedurave të prokurimit duhet të vendosen datat e përafërta, kjo nuk është implementuar në të gjitha aktivitetet e planifikuara të Ministrisë. Poashtu, në plan të prokurimit ishte planifikuar zhvillimi i procedurave për sigurimin e shërbimeve për strehimin e viktimave të trafikimit dhe dhunës në familje 300,000€, përderisa në buxhet mjetet janë ndarë tek kategoria e subvencioneve dhe transfereve;

Ndarje jo e duhur e detyrave gjatë aktiviteteve të prokurimit - Në dy raste ² nuk kishte ndarje të duhur të detyrave. Personi i cili ka marrë pjesë në përpilimin e specifikimit teknik ka qenë i angazhuar edhe anëtar i komisionit të vlerësimit të tenderit. Kjo është në kundërshtim me rregullat e prokurimit publik; dhe

---

² Kontratat “Realizim i dokumentarit për MPMS” dhe “Blerja e shërbimeve nga OJQ”.

Zyra e prokurimit nuk ka kërkuar nga operatorët ekonomik që mundësitë teknike/profesionale të dëshmojnë- Tek kontrata “Blerja e shërbimeve nga OJQ” Lloti 1, 4 dhe 7 me vlerë 62,994€, kemi parë se përderisa specifikacionet teknike të detyrueshme të bashkangjitura në dosjen e tenderit kanë paraparë se operatorët ekonomik duhet të posedojnë mundësi teknike dhe profesionale për ofrimin e shërbimeve, zyra e prokurimit në fletën e të dhënëve të tenderit nuk ka paraqitur kërkesa për mundësitë teknike/profesionale të cilat operatori duhet ti dëshmojë me dokumentet përkatëse.

Këto të gjetura kanë dalë për shkak se rregulloret e prokurimit nuk ishin zbatuar plotësisht.

Rreziku

Një plan i fryrë i prokurimit mund të rezultojë në keqklasifikimin e shpenzimeve dhe vonesa/mosrealizime të kontratave, ndarja jo e duhur e përgjegjësi për zhvillimin e specifikimeve të tenderit dhe vlerësimin e ofertave mund të rris potencialin për keqpërdorim të parasë publike. Kërkesat jo të njejta në mes dosjës së tenderit dhe vlerësimit ndikon që shërbimet e kontraktuara të mos jenë të cilësisë së kërkuar.

Rekomandimi 4

Ministri duhet të sigurojë kryerjen e një rishikimi për të identifikuar pse kërkesat e prokurimit nuk janë zbatuar dhe të implementoj kontrole të përmirësuara për të siguruar se dështimet e tilla nuk do të ndodhin në të ardhmën.

Çështja 5 – Dobësitë jo-sistematike të prokurimit – Prioritet i mesëm

E gjetura	<p>Ne kemi identifikuar se disa kontrolle nuk janë zbatuar me konsistencë gjatë prokurimeve dhe kanë rezultuar me:</p> <p><i>Nënshkrimi i aneks kontratës pa përfunduar kontrata bazë</i> - Për kontratën “Ndërtimi i shtëpisë për komunitete në Novobërdë” prej 125,094€ ishin kontraktuar punimet shtesë nga i njëjti operator ekonomik dhe ishte lidhur aneks kontrata në vlerë prej 6,465€ ende pa përfunduar kontrata bazë. Për më tepër, ndërtimi kishte filluar ende pa u lidhur aneks kontrata. Kjo kishte ndodhur si pasojë e mosplanifikimit të saktë të sasive ndërtimore;</p> <p><i>Pranimi i projektit nga zyrtari jokompetent</i> - Për pagesën e projekteve “Shërbime profesionale dhe të ndërtimtarisë” prej 75,955€, pranimi përfundimtar i projekteve nuk ishte bërë nga menaxheri i projektit, ashtu siç kërkohet nga rregullat e prokurimit publik, por nga zyrtari i prokurimit;</p> <p><i>Nuk ishte nënshkruar plani për menaxhim të kontratës</i> - Për kontratën “Ndërtimi i zyrës komunale në Ranillug” prej 84,819€ nuk ishte nënshkruar plani i menaxhimit të kontratës para fillimit të ekzekutimit të punimeve; dhe</p> <p><i>Zotimi i mjeteve pas kontraktimit të projektit</i> - Në kontratën “Realizimi i dokumentarit për MPMS” prej 6,990€ zotimi i mjeteve ishte bërë pas nënshkrimit të kontratës.</p> <p>Këto të gjetura kanë ndodhur si rezultat i planifikimit të pasaktë të fazave të ndërtimit, në mungesë të aktiviteteve të monitorimit dhe aprovimit dhe se nuk ishin zbatuar rregullat ekzistuese të prokurimit.</p>
Rreziku	<p>Kontratat e specifikuara dobët dhe pagesat të cilat nuk pasqyrojnë kërkesat e identifikuar buxhetore mund të shkaktojnë menaxhim të dobët të kontratave, cilësi të dobët të punimeve dhe vlerë të dobët për paranë e shpenzuar.</p>
Rekomandimi 5	<p>Ministri duhet të rishikojë pse praktikatat e dobëta të prokurimit janë aplikuar në këto raste dhe të implementoj kontrolle të zgjeruara të cilat sigurojnë që prokurimet reflektojnë nevojat reale buxhetore dhe arritjen e kërkesave ligjore përfshirë procesin e aprovimit.</p>

4.4.2 Shpenzimet jo përmes prokurimit

Përshkrim

Shpenzimet të cilat nuk i nënshtrohen procedurave të prokurimit kanë të bëjnë me shpenzimet komunale, shpenzimet e udhëtimit, përfaqësimit etj.

Rekomandimet

Çështja 6 – Mungesë e tarifave për pagesat e komisioneve mjekësore – Prioritet i lartë

E gjetura	Zyra e Komisioneve Mjekësore formon komisione mjekësore të përbërë nga mjekët e punësuar nga Ministria dhe mjekë që angazhohen përmes kontratave për shërbime të veçanta për ekzaminimin e gjendjes shëndetësore të aplikuesve të skemave pensionale dhe sociale. Me vendim të Ministrit dhe Sekretarit të Përgjithshëm janë ekzekutuar pagesa për Komisionet mjekësore nga mallrat dhe shërbimet 54,384€ dhe nga subvencionet 9,624€. Disa prej kontratave për shërbime të veçanta të mjekëve të angazhuar janë me afat më të gjatë se 6 muaj, në kundërshtim me rregullat në fuqi. Kjo situatë u ngrit sepse nuk ishte aplikuar ndonjë mekanizëm për rishikimin e gjatësisë së kohëzgjatjes së angazhimit të mjekëve dhe për shkak të mungesës së një politike për përcaktimin e pagesave ndaj tyre.
Rreziku	Mungesa e politikës për pagesën ndaj stafit mjekësor mund të rezultoj që të bëhet një shpërndarje joefikase e fondeve dhe të mos arrihen objektivat e Ministrisë.
Rekomandimi 6	Ministri në bashkëpunim me Zyrën e Komisioneve mjekësore dhe zyrën ligjore duhet të punoj në hartimin e një politike për përcaktimin e mënyrës së angazhimit si dhe formën dhe lartësinë e kompensimit të mjekëve pjesëmarrës në komisione.

Çështja 7 - Menaxhim jo i duhur i avanseve për udhëtime zyrtare – Prioriteti i lartë

- E gjetura** Vlera e avanseve të pambyllura në PVF ishte 30,494€. 21,161€ në lidhje me kredit kartelat dhe pjesa tjetër avanse për udhëtime të zyrtarëve jashtë vendit, nuk janë arsyetuar me dëshmitë përkatëse;
- Me aprovim të Ministrit, është paguar avansi prej 4,039€ për gjashtë persona të cilët nuk ishin punëtorë të Ministrisë nga maji 2014. Shuma prej 1,924€ nuk është arsyetuar me dëshmi mbështetëse për shpenzimin; dhe
- Në dy raste janë paguar avanse prej 2,577€ për udhëtime zyrtare. Në dosjën e pagesës mungonin ftesat për këtë udhëtim. Në një rast, aprovim i udhëtimit zyrtar është bërë pas realizimit të udhëtimit.
- Këto situata kishin ndodhur në mungesë të kontrolleve efektive të mbikqyrjes dhe aprovimit.
- Rreziku** Mos arsyetimi i shpenzimeve mund të rezultojë në shpenzim të paarsyeshëm dhe të parregulltë të buxhetit.
- Rekomandimi 7** Ministri duhet të rishikoj kontrollet ekzistuese në lidhje me pagesat e avanseve dhe të vendos kontrolle për të siguruar mbylljen e avanseve me kohë të mbështetura me dokumentacionin adekuat për të mbështetur validitetin.

Çështja 8 – Ministria paguan qiranë për organizatë tjetër buxhetore – Prioriteti i mesëm

- E gjetura** Për periudhën Janar-Shtator 2014, Ministria i kishte paguar Kishës Ortodokse 32,989€ për qiranë e një hapësire të shfrytëzuar nga Agjencia e Antikorrupsionit (AKK) dhe MPMS si pasojë e një vendimi nga Kryeministri në vitin 2011. Mjetet duhet të siguroheshin nga Ministria e Financave (MF) por kjo ndarje buxhetore nuk ishte bërë dhe këto pagesa nuk kanë qenë të planifikuara në buxhet. Pas këshillës së dhënë në auditimin tonë të ndërmjetëm, Ministria kishte ndërprerë ekzekutimin e këtyre pagesave.
- Rreziku** Shpenzimet e paplanifikuara mund të rezultojnë me vonesa në projektet e planifikuara dhe detyrimet e vitit aktual të financohen nga buxhetet e viteve të ardhshme.
- Rekomandimi 8** Ministri duhet të bashkëpunoj me MF dhe AKK për të kërkuar një marrëveshje të thjeshtuar për këtë çështje që mund të rezultojë që pagesat të buxhetohen dhe paguhen nga AKK.

4.4.3 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar qeveritar. Kontrollat që operojnë në nivel të Ministrisë kanë të bëjnë me: a) autorizimin e listës së pagave; b) verifikimin e ndryshimeve të mundshme; dhe c) rishikimin e buxhetit për këtë kategori dhe barazimet me Thesarin.

Ne kemi testuar mostra të pagave nga Departmenti i Administratës Qëndrore, dhe nga Qendrat përkatëse rajonale nën administrimin e Ministrisë për të verifikuar nëse ekziston pajtueshmëri midis listës së pagave me sistemin e Payrollit, procedurat e rekrutimit dhe rregullsinë e dosjeve të personelit.

Rekomandimet

Çështja 9 – Gradimi dhe avancimi i stafit në kundërshtim me rregulloret e aplikueshme – Prioritet i lartë

E gjetura Me vendim të Sekretarit të Përgjithshëm ishin avancuar pesë zyrtarë brenda Ministrisë duke mos u zhvilluar fare procedurat e konkurrimit të brendshëm. Madje, për një zyrtar nuk ishte bërë vlerësimi i performancës fare për vitin 2013. Këto avancime janë në kundërshtim me kriteret për avancimin në karrierë.

Ligji i shërbyesve civil kërkon që ushtruesit e detyrës nuk mund të emërohen më gjatë se tre muaj. Përgjatë vitit 2014, në Ministri ishin mbuluar tri pozita udhëheqëse të cilët e kishin tejkaluar afatin me vendim të Sekretarit të Përgjithshëm. Zyra e personelit nuk kishte inicuar procedurat e nevojshme për plotësimin e këtyre pozitave të lira.

Çështjet e identifikuara më lartë kanë ndodhur sepse rregulloret ekzistuese nuk ishin aplikuar.

Rreziku Procedurat për avancimin joformal të stafit dhe ushtrimi i pozitave udhëheqëse nga ushtrues detyre mund të rezultoj me performancë të dobët operationale, pasi stafi i më i mirë nuk është punësuar. Mospajtueshmëria me kërkesat ligjore mund të rezultoj në performancë të dobët operationale dhe praktika të punës jo efektive.

Rekomandimi 9 Ministri duhet të përcaktoj pse procedurat e kërkuara të avancimit dhe procedurat e kërkuara të rekrutimit nuk janë aplikuar në rastet e identifikuara dhe të rrit kontrollet e brendshme duke siguruar që rregulloret relevante janë respektuar me konsistencë në të gjitha rastet.

4.4.4 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Fusha kryesore e shpenzimeve të MPMS apo rreth 97% e shpenzimeve totale i takojnë kategorisë së subvencioneve dhe transfereve. Këto kanë të bëjnë me skemat pensionale dhe sociale, pensionet e parakohshme, subvencionet për përfitues individual dhe publikë, etj. Pagesat e subvencioneve për entitetet publike dhe individuale janë ekzekutuar pa ndonjë përzgjedhje adekuate të përfituesve.

Rekomandimet

Çështja 10 – Përkrahja financiare ndaj përfituesve publik dhe OJQ pa bazë ligjore – Prioritet i lartë

E gjetura Ministria kishte paguar vlerën prej 270,360€ për financimin e OJQ-ve sipas një Udhëzimi Administrativ (UA) të nxjerrë nga Ministri (UA 01/2014) dhe i cili nuk kishte bazë ligjore. Përzgjedhja e përfituesve ishte bërë pa përcaktuar kritere paraprake. Shuma prej 174,060€ nuk ishte e arsyetuar përmes raporteve përcjellëse të kërkuara; dhe

Përfitues publik dhe individual me 602,635€ janë mbështetur vetëm me vendim të Ministrit. Nuk ka pasur ndonjë kontratë/marrëveshje dhe natyra e veprimtarisë së këtyre përfituesve nuk ishte në harmoni me objektivat e Ministrisë (Projektet për: sfidat dhe mundësitë e zgjedhjeve në Kosovë, transportin e fëmijeve, transportin e grumbullimit të qershijave, zhvillimin ekonomik në Graçanicë dhe Novobërdë etj) dhe përzgjedhja e tyre nuk ishte bërë përmes shpalljes publike. Shuma 28,400€ nuk ishte arsyetuar me raportet përcjellëse.

Rreziku Hyrja në obligime pa bazë të mirëfilltë ligjore dhe/ose arsyeime jo të duhura të shpenzimeve mund të rezultoj në pagesa të parregullta dhe keqpërdorime të fondeve të MPMS-së.

Rekomandimi 10 Ministri duhet të merr këshilla ligjore në aplikimin e UA 01/2014 si bazë për financimin e subvencioneve dhe transfereve. Të gjitha pagesat duhet të reflektojnë kritere specifike në përputhje me objektivat e MPMS-së dhe pranimin e dëshmive për rregullsinë e shpenzimeve. Financimi duhet të përjashtohet aty ku përfituesit nuk sigurojnë informata të kërkuara.

Çështja 11 –Kontraktimi i shërbimeve nga OJQ-të- Prioriteti i lartë

E gjetura Shërbimet për projektin “Mbrotja dhe strehimi i gruas dhe fëmijeve” Ministria i kishte kontraktuar me tetë Organizata Joqeveritare. 207,248.50€ ishin paguar nga subvencionet dhe transferet dhe 14,500€ nga mallrat dhe shërbimet. Për këtë projekt nuk kishte buxhet të paraparë në mallra dhe shërbime. Pagesat mujore është dashur të realizohen pas barazimit të shpenzimeve bazuar në raportet e OJQ-ve. Raportet financiare dorëzohen për shqyrtim në Zyrën e financave vetëm çdo 6 muaj, dhe nuk kanë qenë të rishikuara fare.

Keqklasifikimi i mjeteve kishte ndodhur si pasojë e buxhetimit joadekuat, ndërsa mos-harmonizimi i shpenzimeve sipas raporteve si pasojë e mungesës së kontrolleve të mbikqyrjes dhe moszbatimit të kërkesave të dala nga marrëveshjet kontraktuale.

Rreziku Kontraktimi i shërbimeve përmes procedurave të prokurimit nga subvencionet rrezikojnë arritjen e vlerës për para dhe aplikimin efektiv dhe transparent të prokurimit publik. Shpenzimi jokorrekt i mjeteve nga subvencionet për mallra dhe shërbime ndikon në mbivlerësimin e subvencioneve dhe transfereve dhe nënvlerësimin e kategorisë së mallra dhe shërbimeve. Kjo zvogëlon efektivitetin e kontrollit buxhetor dhe shkakton gabime në PVF, të cilat nëse janë materiale mund të rezultojnë në opinion të modifikuar.

Rekomandimi 11 Ministri duhet të përcaktojë pse buxheti mallra dhe shërbimeve nuk ka qenë i prioritizuar për këtë aktivitet, në veqanti pasi buxheti kishte nënshpenzim në këtë fushë dhe kërkesat e ngjajshme në të ardhmën duhet të përfshihen në kërkesat buxhetore. Duhet të zbatohen kontrolle të përforcuara për të siguruar që vetëm pagesat valide janë bërë, dhe se ato janë mbështetur me informata të nevojshme dhe të mjaftueshme.

Çështja 12 – Skema e Pensioneve Bazike dhe Kontributive - Prioritet i lartë

E gjetura Në 37 nga 100 mostrat e testuara kemi identifikuar se Ministria kishte paguar pensionet bazike dhe kontributive të afërmve (familjarëve) edhe pas vdekjes së pensionistëve. Vlera e këtyre mbipagesave ishte 7,569€.

Në një rast, një pensionist kishte marrë pension në pagesë retroaktive 60€ më tepër dhe në një rast, pensionisti edhe pse nuk i kishte përmbushur kriteret për pensionin kontributiv ka pranuar retroaktivisht pagesën prej 816€.

Këto pagesa janë në kundërshtim me kërkesat ligjore dhe rregulloreve ekzistuese dhe kanë ndodhur në mungesë të kontrolleve mbi zbatimin efektiv të këtyre kërkesave.

Rreziku Pagesat e bëra në kundërshtim me rregulloret ekzistuese janë pagesa të parregullta dhe rezultojnë me presione mbi buxhetin e Ministrisë.

Rekomandimi 12 Ministri duhet të përcaktojë pse rregulloret ekzistuese nuk janë aplikuar në rastet e identifikuar si dhe kontrole shtesë për adresimin e rasteve të identifikuar. Kjo mund të ndërlidhet me aplikimin barazimeve mujore me listat e ofruara nga Organet komunale, institucionet fetare dhe institucionet tjera relevante. Për rastet e identifikuar të pagesave pas vdekjes së përfituesve, duhet të ndërmerren masa për kthimin e shumave të paguara.

Çështja 13 – Pensionet për dëshmorët, familjet e dëshmorëve dhe invalidëve të luftës (DFDIL) – Prioritet i lartë

E gjetura Sipas Marrëveshjes së Mirëkuptimit (MiM) të lidhur në mes të Ministrisë, Shoqatave të dala nga lufta dhe Qendrave për Mjekësi Rehabilituese (Banja e Klllokosit, Pejës dhe Nëna Naile), Ministria financon trajtimin e invalidëve të luftës të përzgjedhur nga Ministria dhe Shoqatat. Vlera e këtyre pagesave ishte 129,570€ për vitin 2014. Nuk janë siguruar dëshmi për vërtetimin e statusit të ‘invalidit’, derisa ne kemi gjetur se disa nga përfituesit e këtij shërbimi nuk i takojnë kësaj kategorie të pensionistëve; dhe

Në një rast, për pensionin e paguar retroaktiv prej 978€ mungonte vendimi i fundit për vazhdimin e pensionit, ndërsa në një rast tjetër në vlerë prej 1,792€ mungonin dokumentet e identifikimit të përfituesit.

Çështjet e identifikuar më lartë kanë ndodhur si rezultat i bashkëpunimit jo efektiv me Shoqatat e dala nga lufta dhe dështimit në aplikimin e plotë të MiM.

Rreziku Mosrespektimi i MiM mund të rezultojë në faktin që përfituesit e pranueshëm të mos e përfitojnë financimin, dhe mund të shkakton shpenzime të parregullta nëse kriteret për përzgjedhje nuk janë aplikuar në mënyrë korrekte.

Rekomandimi 13 Ministri duhet të implementojë një rishikim për të siguruar se janë implementuar kontrole të zgjeruara që sigurojnë që mbështetja e synuar për invalidët e luftës është bazuar në mënyrë efektive në implementimin e Memorandumit të Mirëkuptimit.

Çështja 14 – Pensionet për personat me aftësi të kufizuar (PPAK) – Prioriteti i lartë

- E gjetura** Në gjashtë raste kemi vërejtur vonesa të mëdha kohore në proces, që nga aplikimi i përfituesve deri tek aprovimi i pensionit si rezultat i vlerësimeve të vonuara mjekësore;
- Në dy raste kemi hasur në pagesa retroaktive të pensioneve për 21 gjegjësisht 38 muaj në vlerë prej 3,465€. Këto pagesa nuk ishin në harmoni me aktvendimet për lejimin e pensionit; dhe
- Në një rast, përfituesi është paguar në vlerë prej 585€ pa bazë ligjore për periudhën paraprake. Përderisa personi vetëm se ka qenë duke përfituar nga pensioni, prandaj nuk mund të pranoj dy kategori të pensioneve në moshën e pensionit bazik.
- Të gjeturat e trajtuara më lartë janë si rezultat i mungesës së kontrolleve menaxheriale në procesimin e pagesave retroaktive dhe bashkëpunimit të dobët në mes Qendrave rajonale të pensioneve me departmentin përkatës.
- Rreziku** Vonesa të mëdha në procedimin e aplikimeve për pension ndikon në efektivitetin e menaxhimit të buxhetit të kësaj kategorie dhe rrisin gjasat e pagesave retroaktive. Pagesat ndaj individëve që nuk kualifikohen për të marrë pension janë të parregullta.
- Rekomandimi 14** Ministri duhet të ndërmarrë veprimet e nevojshme për të siguruar që të gjitha vlerësimet janë kryer brenda kohës së planifikuar. Duhet të shqyrtohen pagesat e bëra pa bazë ligjore dhe duhet ndërmarrë veprime për të parandaluar një përsëritje të një pagese të tillë.

Çështja 15 – Skema e Asistencës Sociale – Prioritet i lartë

- E gjetura** *Mangësi në procesin e verifikimit të familjeve përfituese* - Në nëntë raste, formulari i verifikimit nuk ishte i nënshkruar nga të gjithë anëtarët e Komisionit;
- Në 13 raste kemi vërejtur se nuk është bërë verifikimi i të hyrave dhe të mirave materiale; dhe
- Në tre raste, verifikimi i gjendjes sociale nga Komisioni është bërë pas marrjes së vendimit për lejimin e pensionit.
- Mosplotësimi i dokumentacionit të duhur nga përfituesit* - Në 15 raste për familjën përfituese të asistencës mungonin dokumentet e nevojshme të kërkuara nga Udhëzimi Administrativ për skemat sociale: vërtetime për shkollimin e fëmijëve, certifikata të vdekjes, certifikata të kurorëzimit të përfituesit, deklarata të papunësisë, aktvendime për vazhdimin e pensionit.
- Mospërputhja e vendimeve për lejimin e asistencës me pagesat e bëra* - Në gjashtë raste janë proceduar pagesa pa vendime paraprake nga Qendrat për Punës Sociale (QPS) përkatëse. Vlera e këtyre pagesave është 1,680€; dhe
- Në një rast është proceduar pagesa për 6 muaj rresht në total prej 420€, pa u verifikuar fare nga Komisioni mjekësor.
- Çështjet e trajtuara më lartë vënë në pah dobësitë në kontrollet e aplikuara në nivelin komunal për të konfirmuar të drejtën në përfitim.
- Rreziku** Mosverifikimi i kërkesave të përshtatshmërisë ose pagesat e bëra në avans pa u vërtetuar e drejta mund të rezultoj me pagesa të parregullta dhe/apo dështim të mbështetjes së duhur të disa përfituesve.
- Rekomandimi 15** Ministri duhet të përforcojë kontrollet në menaxhimin e skemave sociale. Kjo duhet të përfshijë funksionimin efikas të zingjirit llogaridhënës në këtë fushë, inspektime formale, monitorim të procesit të verifikimit dhe raportime të regullta financiare nga QPS tek drejtori i Departamentit përkatës dhe nga drejtori departamentit tek SP.

Çështja 16– Pensionet e parakohshme të Trepçës dhe Trupave Mbrojtëse të Kosovës (TMK) – Prioriteti i lartë

E gjetura Përgjatë vitit 2014, 79,485€ ishin paguar për 69 përfitues të skemës së pensioneve të parakohshme të Trepqës. Të gjithë këta përfitues janë nën moshën 50 vjeqare, e cila është mosha në të cilën ata mund të bëhen përfitues të këtij pensioni.

Në rastet kur përfituesit janë të sëmurë, Trepqa autorizon familjarët e përfituesit për tërheqjen e pensionit. Ky autorizim duhet të përmbajë vërtetimin e mjekut. Në 13 raste kemi vërejtur se autorizimet për tërheqje ishin lëshuar në mungesë të dëshmive mjekësore; dhe

Në skemën e TMK-së një përfituesi i është bërë pagesa e pensionit mbi mesatarën e pagës bazë e jo mbi përqindjen e caktuar të vendimit. Në këtë rast pagesa për vitin 2014 ka tejkaluar vlerën që do të duhej të paguhet sipas vendimit për shumën prej 1,334€.

Këto gabime kanë ndodhur për shkak të dështimit nga menaxhmenti i Trepqës për implementimin e udhëzimeve të selektimit siç është përcaktuar nga Udhëzimi administrativ për pensionet e parakohshme për punëtorët e Trepqës.

Rreziku Pagesat për punëtorët të cilët nuk i përmbushin kriteret e paracaktuara apo në baza të pasakta janë pagesa të parregullta dhe mund të rezultojnë në humbje financiare për Ministrinë. Dhënia e mjeteve në kundërshtim me kërkesat ligjore do të rezultojnë në mosarritjen e objektivave të skemës.

Rekomandimi 16 Ministri duhet të punoj me Menaxhmentin e Trepçës për të përcaktuar bazën e gabimeve të identifikuar dhe të sigurojë që kontrollet e duhura mbikqyrëse janë aplikuar për të shmangur gabime të ngjajshme në të ardhmën.

4.5 Pasuritë dhe detyrimet

4.5.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrim

Ministria kishte bërë përparime në regjistrimin e pasurisë. Regjistri aktual i pasurisë jofinanciare kapitale në SIMFK dhe i paraqitur në PVF tregon vlerën prej 19,660,674€, ndërsa pasuria jokapitale nën 1,000€ përmban shumën prej 571,051€. Vlera e stokeve ishte 62,650€. Ministria këtë vit kishte filluar me regjistrimin e stokeve.

Rekomandimet

Çështja 17- Mos transferimi i pronësisë së pasurisë tek Komuna - Prioritet i mesëm

E gjetura Sipas Udhëzimit administrativ për menaxhimin e pasurisë jo-financiare, Organizata pranuese do ta pranojë dhe regjistrojë pasurinë jo financiare të saj në një pikë të caktuar. Për projektin “Ndërtimi i shtëpive në Komunën e Podujevës”, Ministria kishte lidhur Memorandum të Mirëkuptimit (MiM) ku MPMS obligohet që të financojë projektin, ndërsa Komuna siguron infrastrukturën. Shtëpitë mbesin pronë e Komunës. Pas pranimi teknik Ministria nuk kishte transferuar në pronësi të Komunës së Podujevës shtëpitë në vlerë prej 384,901€, ashtu siç parashihej me marrëveshje.

Rreziku Dështimi në transferimin e saktë të pronësisë ndikon në mbivlerësim të pasurive totale në Ministri dhe mund të rezultojë në mungesë të llogaridhënies për funksionim/mirëmbajtje të këtyre aseteve.

Rekomandimi 17 Ministri duhet të sigurojë që janë implementuar kontrollet për të ofruar siguri që transferi i aseteve zbatohet në baza kohore në linjë me marrëveshjet kontraktuale.

Çështja 18- Menaxhim i automjeteve zyrtare - Prioritet i mesëm

- E gjetura** Ministri kishte autorizuar shpenzimet e derivateve për përdorimin e veturave private për 11 punonjës të Ministrisë brenda parametrave të përcaktuara. Shpenzimet e bëra përgjatë vitit 2014 ishin 11,363€. Për një zyrtar, kishte tejkalime në aprovimin e shpenzimeve prej 1,064€. Për më tepër, për një zyrtar aprovimi nuk ishte bërë me vendim, po përmes e-mailit; dhe
- Ministri me një vendim kishte autorizuar kabinetin e tij dhe këshilltarët përdorimin e veturave zyrtare 24 orë, për të cilat nuk mbahen evidenca të shfrytëzimit të tyre. Një vendim i tillë është në kundërshtim me rregulloret e aplikueshme. Vlera e shpenzimeve të derivateve për automjetet zyrtare kap shumën prej 49,750€.
- Dobësitë e identifikuar më lartë janë sinjal që nuk janë të vendosura kontrollet e duhura menaxheriale në shfrytëzimin e automjeteve zyrtare.
- Rreziku** Dështimi në aplikimin e limiteve të shpenzimeve dhe/ose regjistrimin e përdorimit të veturave do të rezultojë në shpenzime të paplanifikuara dhe do të rris rrezikun e keqpërdorimit të veturave me mundësi të rritjes së shpenzimeve të mirëmbajtjes dhe servisimit.
- Rekomandimi 18** Ministri duhet të iniciojë një rishikim të brendshëm për të përcaktuar pse kërkesat e dala nga rregullat për menaxhimin e veturave zyrtare nuk janë aplikuar dhe nëse është i arsyeshëm përdorimi i veturave private. Në bazë të shkaqeve të identifikuar, duhet të sigurohen kontrole të zgjeruara për të siguruar se shpenzimet e derivateve janë të vlefshme dhe janë paguar vetëm në bazë të përdorimit zyrtar.

4.5.2 Trajtimi i borxheve

Përshkrim

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnizuesve në fund të vitit 2014 ishte në shumën 1,228,835€. Nga kjo shumë 1,046,731€ janë obligime nga skemat pensionale, pensionet e parakohshme dhe PPAK.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.6 Sistemi i auditimit të brendshëm

Përshkrimi

Sistemi i auditimit të brendshëm është pjesë kyçe e kontrollit të brendshëm dhe për shkak të rëndësisë së tij ne e prezantojmë këtu veçmas. Ne marrim parasysh fushëveprimin e punës së auditimit të brendshëm dhe aktivitetet e Komitetit të Auditimit. Përveç kësaj, ne i shqyrtojmë veprimet e ndërmarra nga menaxhmenti i lartë, si rezultat i punës së kryer nga auditimi i brendshëm dhe komiteti i auditimit.

NjAB përbëhet prej nga drejtori dhe dy zyrtarë. NjAB ka një plan vjetor i cili është i bazuar në planin strategjik të auditimit 2014-2016.

Komiteti i Auditimit kishte mbajtur 4 takime me auditorin e brendshëm dhe kryetarin përgjatë vitit ku janë shqyrtuar të gjitha raportet e NjAB.

Rekomandimet

Çështja 19 - Plani vjetor i punës së NjAB nuk ishte përmbushur në plotësi dhe NjAB nuk kishte bashkangjitur evidencat e auditimit - Prioritet i lartë

E gjetura 21 raporte janë prodhuar për 2014, duke mbuluar fushat kyçe të llogarive. Megjithatë, plani i auditimit nuk ishte përmbushur plotësisht për shkak të fokusimit të tepërt në auditimin e skemës së ndihmës sociale dhe auditimit ad-hoc për skemën e personave të verbër. Kjo kishte ndikuar që disa auditime të planifikuara të barten në 2015;

NjAB nuk kishte bashkangjitur në dosjën e auditimit dëshmitë dhe dokumentet mbështetëse për të gjeturat e auditimit për skemën e ndihmës sociale në Qendrat për Punë Sociale; dhe

Menaxhmenti nuk kishte përgatitur plane të veprimit për adresimin e rekomandimeve të dhëna nga NjAB.

Rreziku Një program i papërfunduar i NjAB zvogëlon sigurinë që i ofrohet menaxhmentit në lidhje me funksionimin ose mosfunksionimin e sistemeve kyqe financiare. Një dokumentim i dobët i dosjeve të auditimit do të dëmtoj efektivitetin e punës së AB dhe zvogëloj mundësinë që ZAP të marrë siguri nga puna e NjAB. Dështimi në adresimin e rekomandimeve të dhëna nga NjAB do të rezultojë me vazhdimin e dobësive në kontrollat e brendshme të Ministrisë me joefikasitet të vazdueshëm dhe mundësi për humbje financiare.

Rekomandimi 19 Ministri duhet të sigurojë që një plan i auditimit gjithëpërfshirës bazuar në vlerësim të rreziqeve është zhvilluar dhe implementuar në plotësi çdo vit për të siguruar sigurinë e kërkuar nga Menaxhmenti. Një rishikim i kontrollit të cilësisë duhet të aplikohet për çdo dosje të auditimit nga Drejtori i NjAB dhe të konfirmohet në raportin vjetor të Komitetit të Auditimit. Menaxhmenti duhet të hartojë një plan të veprimit dhe të monitorojë implementimin e rekomandimeve të NjAB në baza tremujore.

Çështja 20– Efektiviteti i Komitetit të Auditimit – Prioriteti i mesëm

E gjetura Ndikimi i Komitetit të auditimit (KA) nuk ishte i mjaftueshëm në përmirësimin e sistemit të kontrollit të brendshëm, pasi rekomandimet e dhëna nga AP nuk ishin trajtuar, në mënyrë që të shikohet procesi i implementimit të tyre dhe ndërmarrja e masave për shtyrjen e adresimit të plotë të tyre; dhe

Kryetari i Komitetit të auditimit nuk është i pavarur në ushtrimin e funksionit të tij. Roli i tij primar në Ministri lidhet me udhëheqjen e një Divizioni në kuadër të Ministrisë (që në raste të caktuara mund të jetë subjekt i auditimit të brendshëm), është anëtar i Komitetit për shërbime sociale dhe familjare, si dhe zyrtar shpenzues alternativ i SIMFK. Megjithatë, pas këshillës sonë në auditimin e ndërmjetëm ZKA kishte ndërmarrë veprime për emërimin e një kryetari të ri të KA.

Rreziku Mungesa e kontributit të mjaftueshëm të KA rrezikon funksionalitetin dhe rolin e tij në mbështetjen e nevojshme drejt përmirësimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm. Mungesa e pavarësisë pamundëson dhënien e këshillave të duhura për Menaxhmentin në lidhje me veprimet e nevojshme për implementimin e rekomandimeve dhe përmirësim të menaxhimit të sistemeve financiare.

Rekomandimi 20 Ministri duhet të shqyrtojë pavarësinë dhe funksionimin aktual të KA për të siguruar efektivitetin dhe kontributin e tij në përmirësimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm dhe në sfidimin e aktiviteteve të NjAB sa i përket fushëveprimit dhe cilësisë së punës.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë anomali materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë anomali materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë anomali materiale; dhe
- Gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomalitë, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomali, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban anomali materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- Të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- Të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- Të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen;
- Të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të adresuara	Rekomandimet pjesërisht të adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
Pasqyrat Financiare	Ministri duhet të siguroj që procesi buxhetor të përfshijë edhe parashikimin e ndryshimeve eventuale në fushën e skemave pensionale dhe atyre sociale. Nëse parashikimet e buxhetit fillestar janë të pasakta atëherë ndryshimet e nevojshme duhet të reflektohen plotësisht në buxhetin final përmes rishikimit të buxhetit.			Rekomandimi nuk është adresuar ende.
Të Hyrat	- Ministri duhet të sigurojë që një sistem i cili siguron informata të sakta dhe me kohë është implementuar, për të mbështetur vendimmarrjen e menaxhmentit në lidhje me të hyrat; dhe të siguroj respektimin e tarifave të aprovuara për dhënien e lejeve për punë, si dhe të identifikohet saktë veprimtaria për të cilën jepet pëlqimi për plotësimin e kushteve minimale teknike.	Rekomandimi i dytë është adresuar.		Rekomandimi i parë nuk është adresuar ende.
Shpenzimet përmes prokurimit	Ministri duhet të shqyrtoj rastet e lartëpërmendura për të gjetur arsyet e transferit të fondeve, dhe duhet të siguroj që projektet e ardhshme të realizohen në pajtim me planifikimet paraprake. Në rastet kur shfaqet nevoja për ridestininim të mjeteve, paraprakisht të ndjekin procedurat administrative. - Ministri duhet të siguroj që politikat e krijuara të përcjellen në të ardhmen kur ka dyshime për sasinë dhe cilësinë e furnizimeve. Nëse pagesat e pa arsyeshme identifikohen, masa administrative kundër zyrtareve përgjegjës duhet të ndërmerren.	Rekomandimi i parë dhe i dytë janë adresuar plotësisht.		

	<p>- Ministri të zhvilloj diskutime me Ministrinë e Financave në lidhje me vendimin e lartëpërmendur për të siguruar ndarjen e mjeteve të nevojshme konform vendimit, në mënyrë që mos të rrezikohet realizimi i projekteve të planifikuara të MPMS-së.</p> <p>- Ministri duhet të siguroj që politikat, procedurat dhe kontrollet e brendshme në kuadër të sektorit të financave, japin siguri të mjaftueshme që shpenzimet të klasifikohen në përputhje me planin kontabël të aprovuar nga Thesari.</p> <p>- Ministri duhet të siguroj që politikat dhe procedurat e aplikuara të mundësojnë rritjen e përgjegjësisë së zyrtarëve me rastin e udhëtimeve zyrtare, duke dëshmuar dhe arsyetuar saktë shpenzimet e ndodhura, dhe duke mbyllur me kohë avanset. Financimi i udhëtimeve të personave jashtë MPMS-së të bëhet vetëm në rastet kur pjesëmarrja e personave të tillë sjell përfitime direkte për Ministrinë.</p>			Rekomandimi i tretë, katërt dhe i pestë nuk janë adresuar ende.
Subvencionet dhe Transferet	<p>Ministri duhet të siguroj një bashkëpunim të vazhdueshëm ndërmjet zyrtarëve rajonal të Ministrisë me organet komunale, institucionet fetare dhe institucionet tjera relevante, me qëllim të zvoglimit apo eliminimit të eliminimit të gabimeve dhe mashtrimit të mundshëm të përfshirë në kompensimin e pensioneve pas vdekjes së përfituesve. Për rastet e ndodhura të hetohen arsyet e ndodhjes dhe të ndërmerren masat konform legjislacionit në fuqi. Shembulli i bashkëpunimit me Komunën e Gjilanit për kompensimin e shpenzimeve të varrimit, dhe funksionimi i këtij bashkëpunimi mund të mirret si pikënisje.</p> <p>Ministri duhet të siguroj që kontrollet e zgjeruara janë aplikuar gjatë mbikëqyrjes së procesit të përlllogaritjes së pensioneve me qëllim të evitimit të gabimeve aritmetikore.</p> <p>Ministri duhet të siguroj shtimin e aktiviteteve të kontrolleve menaxheriale të procesit të mirëmbajtjes dhe azhurnimit të dosjeve. Poashtu duhet të monitorohet edhe procesi i</p>		Rekomandimi i dytë dhe i tretë ishin adresuar pjesërisht.	Rekomandimi i parë, i katërt dhe i shtatë nuk janë adresuar ende.

	<p>përlllogaritjes së pagesave të pensioneve, për të evituar gabimet aritmetike.</p> <p>Ministri duhet të sigurojë që politikat dhe procedurat e brendshme të sigurojnë që komisionet e vlerësimit kryejnë të gjitha kërkesat para shpërblimeve të bëra. Aplikimi i ad hoc kontrolleve të punës së komisioneve duhet të merren në konsideratë nga Ministria, për të siguruar që komisionet e verifikimit janë duke kryer punën e tyre në përputhje me dispozitat e Udhëzimit Administrativ.</p> <p>Ministri duhet të siguroj që politikat dhe udhëzimet e brendshme përfshijnë kontrolle të shmang pagesat duplikat dhe gabimeve tjera. Ai duhet të marrë në konsideratë masa për të siguruar që paratë e mbipaguara janë kthyer.</p> <p>Ministri duhet të marrë në konsideratë mundësinë për të përshtatur një udhëzim të brendshëm për subvencione, duke përcaktuar në mënyrë të qartë kushtet dhe kriteret për ndarjen e tyre. Përveç kësaj, ai duhet të sigurojë që projektet të cilat janë duke u subvencionuar janë të arsyeshme dhe janë në përputhje me planin dhe objektivat e Ministrisë.</p> <p>Ministri duhet të sigurojë që kontrollet e shpenzimeve të parandalojnë devijimin nga qëllimet dhe planet e departamenteve të Ministrisë. Procesi i certifikimit të pagesave duhet të parandalojë rastet.</p> <p>Ministri duhet të siguroj që subvencionimi i OJQ-ve bëhet në pajtim me objektivat dhe synimet e Ministrisë. Duhet të sigurohen raportime të rregullta nga OJQ-të për tu siguruar që mjetet janë përdorur për qëllimet e synuara.</p>	Rekomandimi i pestë dhe i gjashtë ishin adresuar plotësisht.		
Pagat dhe mëditjet	Ska pasur rekomandime për këtë fushë.			

Pasuritë		Ministri duhet të siguroj që menaxhimi i pasurisë të bëhet konform kërkesave, duke krijuar kështu një regjistër gjithpërfshirës me të gjitha informatat e nevojshme. Poashtu duhet të ndërmerren masa për kryerjen e inventarizimit të pasurive si dhe regjistrimin në fundvit në përputhje me kornizën e raportimit financiar	Rekomandimi i parë ishte adresuar plotësisht.		
		Ministri duhet të vendose kontrole shtesë për shfrytëzimin e automjeteve duke siguruar që ato janë përdorur në pajtim të plotë me UA 03/2008. Të sigurohet llogaridhënie adekuate nga secili përdorues i automjeteve për të evituar përdorimin jo të rregullt të tyre.			Rekomandimi i dytë nuk është adresuar ende.
Trajtimi borxheve	i	Ministri duhet të siguroj që janë analizuar shkaqet e mbetjes së detyrimeve të papaguara për të përcaktuar veprimet e nevojshme për zvogëlimin e tyre. Në rast se mbeten obligime të papaguara nga skemat pensionale dhe sociale, në të ardhmen ato duhet të shpalosen në PVF.	Rekomandimi ishte adresuar plotësisht.		
Sistemi Auditimit brendshëm	i të	Ministri duhet të siguroj që Komiteti i Auditimit të jetë funksional me qëllim të përkrahjes së plotë dhe të vazhdueshme të NjAB-së dhe Menaxhmentit në përmirësimin e vazhdueshëm të kontrolleve të brendshme.			Rekomandimi nuk është implementuar.